

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 545002 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Milli Savunma	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	18 Ekim 2013	Esas No: 3/2276

TRMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
15 Ekim 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
15 Ekim 2019
No: 550110
EBYS'e AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİ İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 31 Ekim 2017 tarihinde Bakü’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 68244839-599-162457
Konu : Anlaşma

4 Ekim 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31 Ekim 2017 tarihinde Bakü’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, Azerice)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK.LİGİ
04 Ekim 2019
Numara.

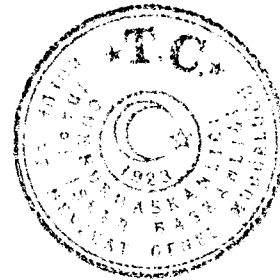
L 1745 5019

545002

GENEL GEREKÇE

Askeri yönden güçlü olmayı zorunlu kılan stratejik bir konumdaki Azerbaycan, artan milli geliri ve milli gelir içerisinde savunma giderlerine ayırdığı mühim pay ile savunma sanayi ürünlerinin ihracatı ve ortak üretimi alanında önemli bir paydaş haline gelmiştir. Bu çerçevede, savunma sanayi alanında büyük gelişme kaydeden Türkiye'nin orta ve uzun vadede üretmeyi planladığı savunma sanayi ürünlerinin yurt dışına pazarlanması bakımından dost ve kardeş ülke Azerbaycan ile savunma sanayi işbirliği faaliyetlerinin iki ülkenin menfaatleri gözetilerek geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması" 31 Ekim 2017 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasında askeri teçhizat ve silah alanında bilimsel ve teknik kabiliyetlerin paylaşılması yoluyla savunma sanayi işbirliği faaliyetlerinin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle her biri "Taraf" ve müştereken "Taraflar" olarak adlandırılacaktır),

Birleşmiş Milletler Şartının hedef ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Karşılıklı yarar ve hak eşitliği ilkeleri temelinde, daha fazla geliştirilecek ve güçlendirilecek olan dostluk ve işbirliği ilişkilerinin, dünya barışı ve güvenliğine olduğu kadar iki ülkenin ortak çıkarlarına da katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Askerî teçhizat ve silah alanında bilimsel ve teknik kabiliyetlerini kullanarak savunma sanayi işbirliğini geliştirme isteklerini belirterek,

Karşılıklı saygı ile mütekabiliyet esaslarına bağlı kalarak,

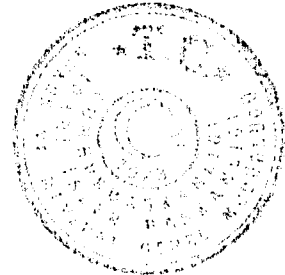
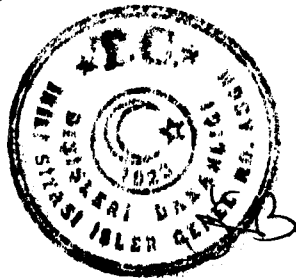
Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1
AMAÇ

İşbu Anlaşmanın amacı, Taraflar arasında, savunma mal ve hizmetlerinin geliştirilmesi, üretimi, tedariki, idamesi ve ilgili teknik ve lojistik destek alanlarında daha etkili işbirliği ile Tarafların savunma sanayi kabiliyetlerini geliştirerek savunma sanayi alanında işbirliği sağlamaktır.

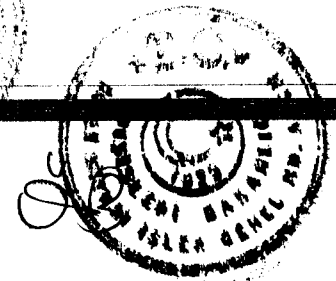
Madde 2
KAPSAM

İşbu Anlaşma, Tarafların yetkili makamları ve/veya savunma sanayi kurum ve kuruluşları arasındaki savunma sanayi alanında karşılıklı işbirliği faaliyetlerinin esaslarını kapsamaktadır.

Madde 3 TANIMLAR

1. "Anlaşma"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasını ifade eder.
2. "Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri"; ilgili lojistik destek ile birlikte silahları ve askerî teçhizatı ve bu silah ve teçhizatın araştırma, geliştirme ve üretimi için gerekli malzemeyi ve hizmeti ifade eder.
3. "İşbirliği"; Tarafların kendi ilgili yasalarına ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde mütakabiliyet esasına dayalı olarak bu Anlaşmanın amaçları için üstlendikleri faaliyetleri ifade eder.
4. "Karma Komisyon"; üyeleri Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayisi Bakanlığı temsilcilerinden oluşan, her iki Tarafın eşit düzeyde temsil edileceği ve bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması, değerlendirilmesi ve gerektiğinde yapılacak değişikliklere ilişkin görevleri yürüten Komisyonu ifade eder.
5. "Resmî Görev"; bu Anlaşma veya bu Anlaşmaya istinaden yapılacak diğer anlaşmalar uyarınca icra edilecek görevi ifade eder.
6. "Gönderen Taraf"; Kabul Eden Tarafın ülkesine bu anlaşmanın amaçları doğrultusunda personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
7. "Kabul Eden Taraf"; bu Anlaşmanın uygulanması için Gönderen Tarafın personel, malzeme ve teçhizatını ülkesine kabul eden Tarafı ifade eder.
8. "Misafir Personel"; bir Tarafın, bu Anlaşmanın uygulanması için karşı Taraf ülkesine gönderdiği asker ve/veya sivil personeli ifade eder.
9. "Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler"; Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu ve kendisine bağımlı olan kişileri ifade eder.
10. "Üçüncü Taraf"; Tarafların dışındaki herhangi bir kişi veya varlık veya kuruluş veya herhangi bir ülkenin hükümeti veya herhangi bir devlet veya uluslararası kuruluş veya bunların yasal temsilcilerini ifade eder.
11. "Kalite Güvencesi"; savunma ürünlerinin veya hizmetlerinin Taraflar arasında mutabık kalınan prosedür, standart, norm ve ilgili teknik şartnamelere bağlı olarak üretim, performans ve kullanım gereklerine uygunluğunu güvence altına alan tüm faaliyetleri ifade eder.
12. "Kaynak Taraf"; Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge veya Malzemenin yetkisi altında üretildiği Taraf veya uluslararası kuruluşu ifade eder.
13. "Alan Taraf" Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemeyi Kaynak Taraftan alan Tarafı ifade eder.

14. "Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme"; şekli veya tipine ya da gönderilme yöntemine bakılmaksızın, bir gizlilik derecesi ibaresi ile işaretlenen ve ulusal güvenlik çıkarlarından dolayı ve ulusal yasalara uygun olarak yetkisiz erişime, kullanıma veya imhaya karşı koruma gerektiren herhangi bir bilgi, belge veya malzemeyi ifade eder.

15. "Yetkili Güvenlik Makamı"; işbu Anlaşma çerçevesinde ve her bir Tarafın ulusal kanun ve düzenlemeleri uyarınca Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemenin güvenliğinden sorumlu olan makamı ifade eder.

16. "Ticari Hassas"; niteliği itibariyle TASNİF DIŞI olup, ticari bakımdan hassasiyet arz eden veya mülkiyet hakkı ihtiva eden belgeleri ifade eder.

17. "Tesis Güvenlik Belgesi"; bir tesiste bulunan veya bulunabilecek Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemenin veya tesiste yürütülen gizlilik dereceli projenin fiziki güvenliklerinin sağlanması için, tesisin bulunduğu yer ve çevre şartları ile maruz kalabileceği potansiyel dış ve iç tehditler göz önüne alınarak projelendirilmiş olan koruma önlemlerinin, istenilen gizlilik derecesine uygun bulunduğunu gösteren ve her bir Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca kendi ulusal kanunlar ve düzenlemelerine uygun olarak verilen resmî belgeyi ifade eder.

18. "Bilmesi Gereken Prensibi"; Resmi Görev ile ilgili olarak ve/veya somut bir görevin yerine getirilmesine yönelik Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemeye erişim gereğini ifade eder.

19. "Kişi Güvenlik Belgesi"; bir şahsın, Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme veya gizlilik dereceli projeye, Bilmesi Gereken Prensibi çerçevesinde nüfuz edebilmesini veya bunların muhafaza edildiği ya da yürütüldüğü gizlilik dereceli yerlere giriş iznini sağlayan, her bir Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca kendi ulusal kanun ve düzenlemelerine uygun olarak verilen resmî belgeyi ifade eder.

20. "Fikri Mülkiyet Hakları"; Tarafların devletlerinin topraklarında onaylanan bilimsel, edebi ve sanatsal alanlardaki icatlara ilişkin tüm hakları ve telif haklarını (patent hakları dâhil), kayıtlı ve kayıtsız ticari markaları (hizmet markası dâhil), kayıtlı ve kayıtsız tasarımları, gizlilik dereceli bilgileri (ticari sırlar ve teknik bilgiler dâhil) ve fikri faaliyetten kaynaklanan diğer hakları ifade eder.

Madde 4 **İŞBİRLİĞİ ALANLARI**

Taraflar savunma sanayi ile ilgili olarak aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

1. Tarafların Silahlı Kuvvetlerince ihtiyaç duyulan yedek parça, alet, savunma malzemesi, askerî sistemler, teknik gösterimler ve teknik teçhizata ilişkin ortak araştırma, geliştirme, üretim ve modernizasyon için uygun koşulların sağlanması,

2. Tarafların devletlerinin topraklarında askerî teçhizat alanında ortak araştırma, geliştirme ve üretim projeleri sonuçlarının uygulanması,

3. Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri alanında araştırma, tasarım, geliştirme ve üretim,

4. Her iki Tarafın alet ve teçhizatının modernizasyonunun yanısıra Savunma Sanayi Mal ve Hizmetlerinin üretimi ve tedariki alanlarında karşılıklı yardımlaşma,

5. Silah ve askerî teknik teçhizatın ve bunların parçalarının ortak üretimi ve daha da geliştirilmesi amacıyla, Tarafların ilgili makamları arasındaki anlaşmaların sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,

6. Kalite Güvencesinde Taraflarca kullanılan savunma sanayi standartları hakkında bilgi ve ilgili doküman ile bilimsel ve teknik bilgilerin mübadelesi,

7. Karşılıklı anlaşmayla ve Tarafların ulusal hassasiyetleri ile uluslararası düzenlemelerden kaynaklanan yükümlülükleri dikkate alınarak Tarafların ortak projelerinde üretilen nihai ürünlerin Üçüncü Taraflara satışı,

8. İki Tarafın koordinasyonunda Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde bulunan ihtiyaç fazlası savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin Tarafların ilgili mevzuatına uygun şekilde satılması, alınması veya başka ürün ve hizmetlerle ile mübadele edilmesine yönelik işbirliği yapılması.

9. Tarafların savunma sanayi kurum ve kuruluşları arasında temasların, araştırma merkezlerine yapılacak teknik ziyaretlerin ve personel değişimlerinin teşvik edilmesi,

10. Taraflardan her birinin devletinin topraklarında müştereken üretilen ya da geliştirilen askerî ve savunma teçhizatlarının Taraflarca tedariki,

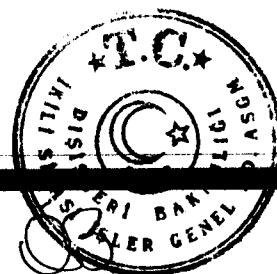
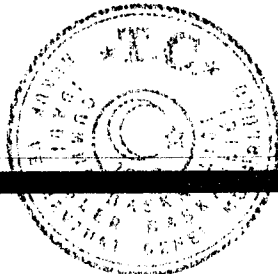
11. Her iki Tarafın ve mutabık kalındığı takdirde Üçüncü Tarafların savunma sanayi ürünlerine ilişkin üretim, geliştirme, teknoloji ve modernizasyon ortak programları için koşulların oluşturulması,

12. Taraflarca, ortak veya karşılıklı satış, tedarik, üretim, modernizasyon, teknoloji transferi, araştırma ve geliştirme yapılabilmesi için Savunma Sanayi Mal ve Hizmetlerine ilişkin projelerin yürütülmesi ve bu projelere yönelik çalışmaların Taraflar ve/veya Tarafların ilgili makamları arasında imzalanacak olan anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller veya sözleşmeler kapsamında uygulanması,

13. Üçüncü Taraflar için ortak üretim ve ortak geliştirme konusunda Taraflar arasında anlaşmaların akdedilmesinin teşvik edilmesi,

14. Tarafların yetkisi dâhilinde askerî teknik kurumlar, savunma sanayi kuruluşları ve bakım-onarım tesisleri arasında işbirliği yapılması,

15. Taraflarca düzenlenen savunma sanayi fuarları ve sempozyumlarına karşılıklı katılım sağlanması.

Madde 5

UYGULAMA ESASLARI

1. İşbu Anlaşmanın hayata geçirilmesine ve uygulanmasına ilişkin detaylar, Tarafların iç hukuklarında öngörülen onay süreçlerine tabi olacak ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olan tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller, sözleşmeler ve diğer düzenlemeler ile tanımlanacaktır.

2. Esas olarak, Taraflar sadece kendi savunma sanayileri ile ilgili konularda işbirliği yapacaklardır. Üçüncü Tarafların ilgi sahasına giren konuların işbirliğine dâhil edilmesi Taraflar arasında karşılıklı mutabakat ile mümkün olacaktır.

3. İşbirliği, Tarafların mevzuatı, ihtiyaçları ve çıkarları göz önünde bulundurularak, karşılıklılık ilkesine bağlı olarak tesis edilecektir.

4. Taraflar, Üçüncü Tarafların ortak üretim projelerine davet edilmesi konusunu, karşılıklı anlaşmaya göre değerlendirecek ve karar alacaklardır.

5. Herhangi bir tamamlayıcı ve uygulama anlaşması, mutabakat muhtırası, protokol ve düzenlemenin feshedilmesi durumunda, Taraflar fesih bildirisinden önce başlanmış bütün yükümlülükleri tamamlamayı kabul ederler. Bu belgelerden herhangi birine ilişkin fesih bildirisi, Taraflarca müştereken sonuçlandırılacaktır ve yerine getirilmiş ve getirilmemiş yükümlülüklerin listesini de içerecektir.

6. Yazılı ön onay alınmaksızın hiçbir Taraf işbu Anlaşma uyarınca ya da bu Anlaşma temelinde yapacakları tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca hibe edilecek, satılacak ya da ortak üretilecek malzeme, teknik bilgi ve belgeyi herhangi bir Üçüncü Tarafa transfer etmeyecektir.

Madde 6

YETKİLİ MAKAMLAR

Bu Anlaşmanın uygulanması için yetkili makamlar;

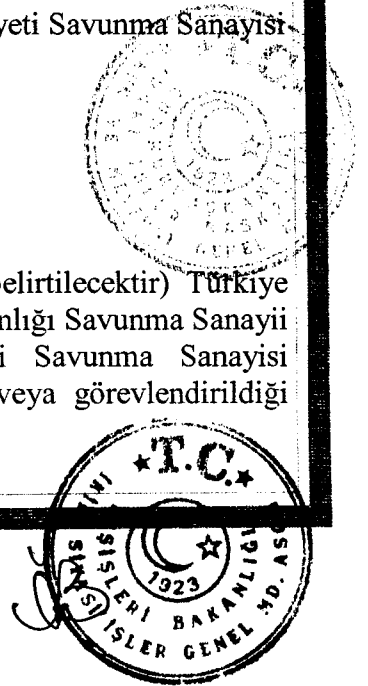
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti için : Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı,

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti için : Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayisi Bakanlığı'dır.

Madde 7

KARMA KOMİSYON

1. Karma Komisyonunda (Bundan böyle "Komisyon" olarak belirtilecektir) Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı heyetine, Milli Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı; Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayisi Bakanlığı heyetine ise Savunma Sanayisi Bakanının Yardımcısı veya görevlendirildiği temsilci başkanlık edecektir.

2. Komisyonun faaliyetlerini düzenlemek ve koordine etmekle görevli temas noktaları;

Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı
Uluslararası İş Birliği Dairesi Başkanlığı,

Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayisi Bakanlığı Askeri Teknik İşbirliği
Şubesi'dir.

3. Komisyonda her bir Tarafın üye sayısı 7 (yedi)'yi aşmayacaktır. Gerekğinde Komisyona, her bir Tarafın Silahlı Kuvvetleri, kurumları ve savunma sanayi firmalarından uzman personel dâhil edilebilecektir.

4. Bu Anlaşma kapsamında Komisyonun görev ve yetkileri;

a. Bu Anlaşmanın 4'üncü maddesine göre, somut işbirliği alanlarını tespit etmek ve tanımlamak,

b. Ortaklaşa gerçekleştirilecek projeleri seçmek ve müşterek projelerin uygulanmasına yönelik en uygun işbirliği şekil ve metotlarını tanımlamak,

c. Müşterek programların uygulanması sırasındaki işbirliği teklifinin gerçekleştirilmesi amacıyla bilgileri mübadele etmek,

d. Üçüncü ülkelerin ortak projelere katılması konusundaki teklif, tavsiye ve görüşleri ilgili makamlara sunmak,

e. Onaylanmış proje ve kararların gerçekleştirilmesi için gerekli belgelerin hazırlanması ve yayımlanmasını sağlamak,

f. Onaylanmış projelerin ve kararların uygulanmasını düzenli olarak kontrol etmek,

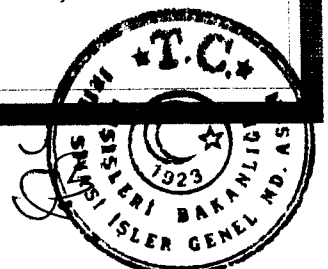
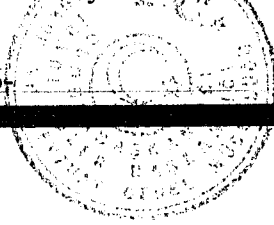
g. Bu Anlaşmanın uygulanmasını değerlendirmek ve gerektiğinde Anlaşmada yapılacak değişikliklere ilişkin teklifleri müzakere etmektir.

5. Komisyon toplantısına ilişkin faaliyetler, toplantının öngörülen tarihinden en az 3 (üç) ay önce Kabul Eden Tarafın resmî daveti ile başlatılacaktır.

6. Komisyonun gündemindeki tüm konular Komisyon toplantısından en az 30 (otuz) gün önce belirlenmiş ve koordine edilmiş olacaktır.

7. Komisyon müşterek olarak mutabık kalınan tarihlerde en az 2 (iki) yılda bir olmak üzere dönüşümlü olarak toplanacaktır.

8. Komisyon, bu Anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkları, görüşmeler suretiyle 18'inci madde uyarınca çözüme kavuşturacaktır.

Madde 8

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASI

1. Tarafların Fikri Mülkiyet Hakları, kendi sınırları içinde üretim hakları, üretim lisansının verilmesi, Üçüncü Taraflara satış, ortak projeler çerçevesinde gerçekleştirilen buluşlar ve yeni ürünlere ait patentlerin korunması ve teknoloji transferiyle ilgili hak ve yükümlülükleri, her bir proje için yapılacak uygulama anlaşmaları ile belirlenecektir. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma dâhilinde oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlayacaklardır. İşbu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü kuran Anlaşmanın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılacaktır.

2. Bu uygulama anlaşmalarında; malî ve hukukî yükümlülükler yanında, araştırma, geliştirme, üretim, tedarik, teknik hizmetler, personel desteği ve altyapı hizmetlerinden kaynaklanan masraflardan doğacak karşılıklı borç ve alacakların tasfiye yöntemi, yeri, zamanı ve şartlarına ilişkin esas ve usuller ayrıntılı olarak belirtilecektir.

3. Taraflar arasında mübadele edilen savunma sanayi ile ilgili malzemenin veya bilgilerin, herhangi bir Üçüncü Tarafa verilmesi veya yayımlanması ancak Kaynak Tarafın yazılı izniyle mümkün olacaktır. Taraflar savunma sanayi alanındaki işbirliği kapsamında kamuya veya basına verilecek bilgi, belgeler ve açıklamalar üzerinde karşılıklı mutabakata varacaklardır.

4. Taraflar bu Anlaşma çerçevesinde diğer bir Tarafça verilen bütün malzeme, ürün ve bilginin yeniden üretimi, kopya edilmesi, kullanılması veya dağıtılması ile ilgili fikri mülkiyet haklarına ve diğer sınırlamalara riayet edeceklerdir.

5. Fikri Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler işbu Anlaşmanın sona ermesinden sonra da uygulanmaya devam edecektir.

Madde 9

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ, BELGE VE MALZEMENİN KORUNMASI

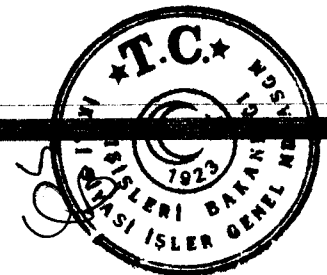
1. Taraflar, aşağıda gösterilen gizlilik derecesi seviyelerinin eş değerliğini ve uygunluğunu kabul ederler:

Türkçe
ÇOK GİZLİ
GİZLİ
ÖZEL
HİZMETE ÖZEL
TASNİF DIŞI
(TİCARİ HASSAS)

Azerbaycanca
XÜSUSİ ƏHƏMİYYƏTLİ
TAM MƏXFİ
MƏXFİ
XİDMƏTİ İSTİFADƏ ÜÇÜN
TƏSNİFATDAN KƏNAR
(KOMMERSİYA SİRRİ)

İngilizce
TOP SECRET
SECRET
CONFIDENTIAL
RESTRICTED
UNCLASSIFIED
(COMMERCIALLY SENSITIVE)

2. Her iki Taraf, bu Anlaşmaya dayanarak alınan, Gizlilik Dereceli Bilgiyi kendi ulusal gizlilik derecesi seviyesi ile yukarıdaki tabloda gösterilen eş değer işaretlere uygun olarak işaretlemeyi taahhüt eder.

3. Taraflar, karşılıklı işbirliğinin bir sonucu olarak üretilen ya da transfer edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için kendi ulusal kanunları ve bu Anlaşma uyarınca gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu tür bilgiyi de en azından kendi Gizlilik Dereceli Bilgisini korudukları eş değer güvenlik seviyesinde korumayı sağlayacaklardır.

4. Alan Taraf, Gizlilik Dereceli Bilgiyi Kaynak Taraftan yazılı ön izin almaksızın bir Üçüncü Tarafa transfer etmeyecektir.

5. Taraflar arasında karşılıklı işbirliği kapsamında mübadele edilen veya üretilen Gizlilik Dereceli Bilginin özel kuruluşlara verilmesi veya açıklanması veya bu kuruluşlara ait tesislerde bulundurulması sadece, Bilmesi Gereken Prensibine uygun olarak, bu kuruluşların ülkesindeki Yetkili Güvenlik Makamından alınmış uygun seviyeli Tesis Güvenlik Belgesine sahip olması halinde mümkün olacaktır. Gizlilik Dereceli Bilgi sadece, Bilmesi Gereken Prensibine uygun olarak ve tam olarak yetkilendirilmiş ve Yetkili Güvenlik Makamından uygun seviyede Kişi Güvenlik Belgesi almış şahıslara açıklanabilecektir.

6. Bu Anlaşma kapsamında, Tarafların ülkesindeki Yetkili Güvenlik Makamları ve/veya kuruluşlar arasında mübadele edilen ve/veya karşılıklı işbirliği ile üretilen Gizlilik Dereceli Bilgi, sadece transfer edilme amacına uygun olarak kullanılacaktır.

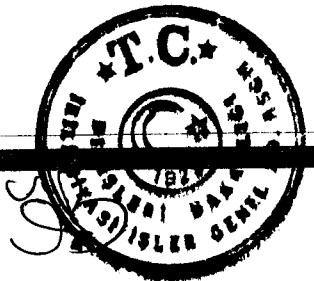
7. Gizlilik dereceli bilgilerin korunması ve bunların ifşasının önlenmesine ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler işbu Anlaşmanın sona ermesinden sonra da uygulanmaya devam edecektir.

8. Gizlilik dereceli bilgilere verilen gizlilik derecesi sadece Kaynak Tarafça değiştirilebilir. Bu tür kararlar; Kaynak Tarafça, onu uygulayacak olan Alan Tarafa yazılı olarak derhâl bildirilecektir. Her iki Taraf da gizlilik dereceli bilgileri veren Tarafın yazılı onayı olmaksızın gizlilik dereceli bilgilerin gizlilik derecesinde değişiklik yapmayacaktır.

9. Tarafların karşılıklı işbirliği sürecinde üretilen bilgiye verilecek gizlilik derecesi, sadece karşılıklı onay ile belirlenecek, değiştirilecek veya iptal edilecektir. Bu tür bilgiye verilecek gizlilik derecesi konusunda anlaşmaya varılamazsa, Taraflar, herhangi biri tarafından önerilen daha yüksek gizlilik seviyesini kabul edeceklerdir.

10. Gizlilik Dereceli Bilgi ve Belgeler ile Ticari Hassas nitelikteki donanım ve yazılım, Taraflar arasında, hükümetten hükümete diplomatik kanallar aracılığıyla veya Tarafların Yetkili Güvenlik Makamlarınca mutabık kalınan diğer kanallar vasıtasıyla iletilecektir.

11. "ÖZEL" ve daha yüksek seviyede Gizlilik Dereceli Bilginin kullanıldığı her bir proje için imzalanacak sözleşmeye ek olarak, proje kapsamında güvenliğin sağlanmasına yönelik alınması gereken tedbirleri içeren bir proje güvenlik talimatı hazırlanacaktır.

12. "ÖZEL" veya daha yüksek seviyeli Gizlilik Dereceli Bilginin transferi, her bir proje için hazırlanacak proje güvenlik talimatında tanımlanacak usul ve esaslara göre gerçekleştirilecektir.

13. "ÖZEL"e kadar işaretlenen Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme ulusal yasalara uygun olarak imha edilecektir.

14. Diğer Tarafın bir kuruluşu ile bir gizlilik dereceli sözleşme yapmak isteyen ya da kendi kuruluşlarının birine bir gizlilik dereceli proje kapsamında diğer Tarafın topraklarında bir gizlilik dereceli sözleşme yapmasına yetki vermek isteyen bir Taraf, teklif edilen kuruluşun ilgili güvenlik sınıflandırma seviyeli Gizlilik Dereceli Bilgiye erişim yetkisi veren bir Tesis Güvenlik Belgesine sahip olduğuna ilişkin, kendi Yetkili Güvenlik Makamı vasıtasıyla diğer Tarafın Yetkili Güvenlik Makamından önceden yazılı onay alacaktır.

15. Niteliği itibarıyla TASNİF DIŞI olup, ticari bakımdan hassasiyet arz eden veya mülkiyet hakkı ihtiva eden belgeler "TİCARİ HASSAS" olarak işaretlenecektir.

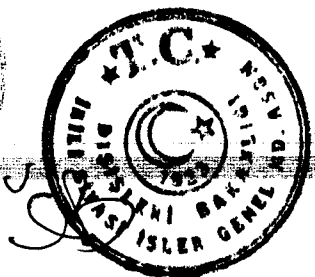
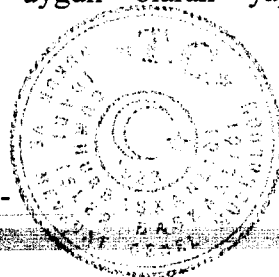
16. Gizlilik Dereceli Bilginin ihlal edilmesi veya ihlal şüphesinin bulunması veya bu tür bilginin yetkisiz bir kişiye açıklanması hâlinde, ihlal veya açıklanmanın olduğu veya olmuş olabileceği yerdeki Taraf, kendi ulusal yasalarına ve düzenlemelerine uygun olarak gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu durum ile alınan tedbir ve sonuçları hakkında diğer Tarafı derhal bilgilendirecektir.

17. Gizlilik Dereceli Bilgiye veya bunların muhafaza edildiği veya işlendiği alanlara nüfuzu gerektiren ziyaretler, sadece, ziyaretçinin uygun gizlilik derecesinde Kişi Güvenlik Belgesi ve Bilmesi Gereken Prensibinin olması koşuluyla ev sahibi ülkenin Yetkili Güvenlik Makamından ön yazılı izin alınmasından sonra ziyaret prosedürleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

18. Taraflardan her birinin Yetkili Güvenlik Makamınca verilen Kişi Güvenlik Belgesi ve Tesis Güvenlik Belgesi, karşılıklı işbirliği projeleri kapsamında diğer Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca belgeyi veren Tarafın Yetkili Güvenlik Makamından yapılacak yazılı teyit sonrasında tanınacaktır.

Madde 10 KALİTE GÜVENCESİ

Taraflarca mutabık kalınması halinde, Kalite Güvencesi konusunda işbirliği Taraflar arasında imzalanacak olan müstakil bir anlaşma ile düzenlenecektir. Söz konusu anlaşmanın yürürlüğe girmesine kadar konu ile ilgili usul ve genel prensipler, Tarafların ilgili kuruluşları arasında kendi mevzuatlarına uygun olarak yapılacak sözleşmelerde belirlenecektir.

Madde 11
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN
DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, her bir ülkenin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin meşruiyetlerine, çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

Madde 12
HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf topraklarında bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın yürürlükteki yasalarına, düzenlemelerine ve cezai yargısına tabi olacaklardır.

2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerden herhangi birinin gözaltına alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar edecektir.

3. Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerden herhangi birinin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturmaya veya yargılamaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.

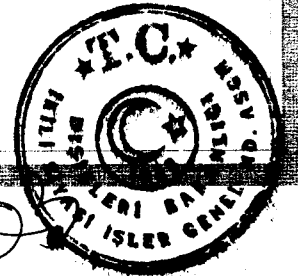
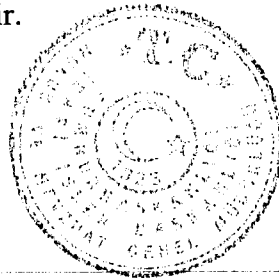
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal etmeleri durumunda, Misafir Personelin faaliyetlerine 6'ncı maddede belirtilen Yetkili Makamlarca son verilebilecektir.

5. Gönderen Taraf, Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Tarafın ülkesinde muhafaza eder.

Madde 13
İDARİ KONULAR

1. Misafir Personele, bu Anlaşmada belirlenmiş olanlar veya bu Anlaşma uyarınca imzalanacak tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler ile belirlenecekler dışında görevler verilmeyecektir.

2. Kabul Eden Taraf, lüzumlu hallerde, bu Anlaşmada belirtilen faaliyetlerin icrası için gerekli teçhizatı sağlamaya çaba gösterecektir.

Madde 14
MALİ KONULAR

1. İşbu Anlaşma kapsamında bulunan işbirliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin maaş, konaklama, yemek hizmeti, ulaştırma, gündelik ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumlu olacaktır.

2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari veya indirilmiş fiyatlar karşılığında düzenlenmesine mevzuatı çerçevesinde Kabul Eden Taraf karar verecektir.

3. Misafir Personel Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin borçlarını tasfiye edecektir. Borçların Misafir Personel tarafından ödenmemesi ve/veya acil geri çekilme halinde, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek faturaya istinaden Gönderen Taraf tarafından ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden ABD Doları olarak ödenecektir.

4. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

Madde 15
DİĞER HUSUSLAR

1. Gönderen Taraf, gerekli gördüğü zaman, personelinin geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, böyle bir talep alır almaz, personelin dönüşü için bütün tedbirleri alacaktır.

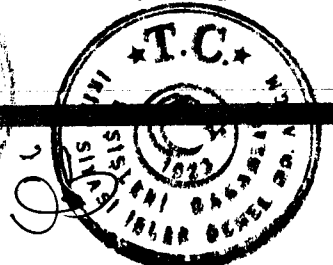
2. Bir Misafir Personelin veya Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerden birinin ölümü halinde, Kabul Eden Taraf Gönderen Tarafı bilgilendirecek, cenazeyi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakledecek ve sevk edilene kadar uygun sıhhi koruma tedbirlerini alacaktır. Bu kapsamdaki masraflar misafir eden ülke tarafından karşılanacaktır.

Madde 16
ZARAR / ZİYAN VE TAZMİNATLAR

1. Taraflardan her biri, Misafir Personelin görevini yerine getirdiği sıradaki fiillerinden ötürü, karşı Tarafın mallarına verdiği zararları tazmin edecektir.

2. Kabul Eden Tarafın, Misafir Personelin ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin şahıslarına ve mallarına, kasten veya ihmale dayalı olarak verilebilecek zarar ve ziyanlara ilişkin tazminat taleplerinin çözülmesinde Kabul Eden Tarafın kanunları uygulanacaktır.

3. Kasıt veya ağır ihmal bulunmadıkça, Taraflardan her biri, Resmî Görevin ifası sırasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde diğer Tarafa karşı taleplerinden feragat edeceklerdir.

Madde 17
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, yabancılara ilişkin kurallara tabi olacaktır.

2. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarında Kabul Eden Tarafın mevzuatında öngörülen pasaport ve gümrük prosedürlerine tabi olacaktır. Bununla birlikte, Kabul Eden Taraf, mevzuatı çerçevesinde gerekli idari kolaylıkları sağlayacaktır.

Madde 18
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

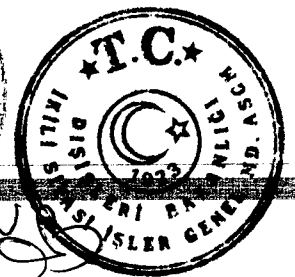
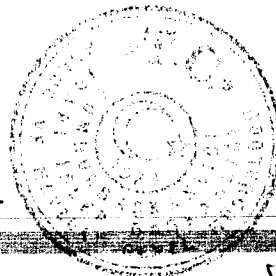
1. Taraflar, bu Anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulamasından doğacak uyuşmazlıkları, uluslararası mahkeme, hakem heyeti ya da Üçüncü Tarafa götürmeksizin 7'nci madde uyarınca kurulmuş Komisyonda görüşmeler suretiyle çözüme kavuşturacaklardır. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

2. Şayet uyuşmazlık Komisyonda ele alınışını izleyen 90 (doksan) gün içinde çözülemezse, Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayisi Bakan Yardımcısı seviyesinde ele alınacaktır. Bu takdirde, konunun Tarafların ilgili makamlarına intikalini izleyen 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlanacak, müteakip 45 (kırkbeş) gün içinde sonuç alınamadığı takdirde, Taraflardan her biri işbu Anlaşmanın 21'inci maddesinin 2'nci paragrafı uyarınca bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

Madde 19
İLAVE VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. 90 (doksan) gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri işbu Anlaşmanın 21'inci maddesinin 2'nci paragrafı uyarınca bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

2. Üzerinde mutabık kalınan ilave ve değişiklikler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen 20'inci maddedeki usul uyarınca yürürlüğe girecektir. Bütün ilave ve değişiklikler yazılı olarak yapılacaktır.

Madde 20
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

İşbu Anlaşma, Tarafların, onay ve yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 21
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl yürürlükte kalacaktır. Taraflardan herhangi biri diğerine Anlaşmanın yürürlük süresinin bitiminden en az 90 (doksan) gün öncesinden diplomatik yollarla yazılı olarak sona erdirme bildirimi göndermediği takdirde Anlaşma birbirini izleyen birer yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

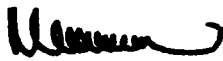
2. Eğer bu Anlaşmada ilave veya değişiklik yapılmasında veya bir uyuşmazlığın çözümünde Taraflar arasında mutabakat sağlanamazsa Taraflardan her biri bu Anlaşmayı diplomatik yollardan iletilen yazılı bir bildirim ile sona erdirebilecektir. İşbu Anlaşmanın feshi, bildirimin alınmasından 90 (doksan) gün sonra hüküm doğuracaktır.

3. Fesih hükümleri bu Anlaşmanın feshinden önce kararlaştırılmış ve başlatılmış olan proje, program ve sözleşmenin uygulanmasını etkilemeyecektir.

4. İşbu Anlaşma, yürürlüğe girdikten sonra, iki ülke arasında 20 Eylül 2000 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının" yerini alacaktır.

Bu Anlaşma, kendi Hükümetlerince gerektiği gibi yetkilendirilen ve altında imzaları bulunan kişiler tarafından 31 Ekim 2017 tarihinde, Bakü'de imzalanmış olup, her biri aynı hukuki derecede geçerli olmak üzere Türkçe ve Azerbaycanca ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

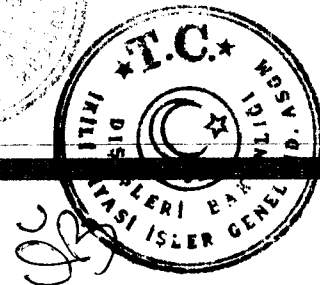
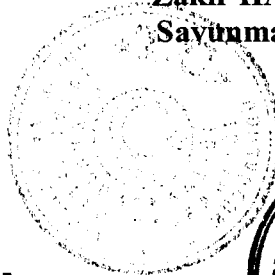

Nurettin CANIKLI
Milli Savunma Bakanı

Azerbaycan Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Zakir HASANOV
Savunma Bakanı

**TÜRKİYƏ RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ
İLƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ
ARASINDA
MÜDAFİƏ SƏNAYESİ SAHƏSİNDƏ ƏMƏKDAŞLIQ HAQQINDA
S A Z I Ş**

Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra ayrılıqda "Tərəf" və birlikdə "Tərəflər" adlandırılacaq),

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə bağlı olduqlarını təsdiq edərək,

qarşılıqlı fayda və hüquq bərabərliyi prinsipləri əsasında daha da inkişaf etdiriləcək və gücləndiriləcək dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin dünyada sülh və təhlükəsizliklə yanaşı iki ölkənin müştərək mənfəətlərinə də töhfə verəcəyini vurğulayaraq,

hərbi təchizat və silah sahəsində elmi və texniki bacarıqlarından istifadə edərək müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istəklərini ifadə edərək,

qarşılıqlı hörmət və qarşılıqlılıq prinsiplərinə bağlı olaraq,

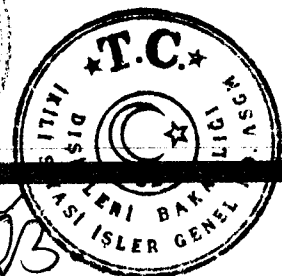
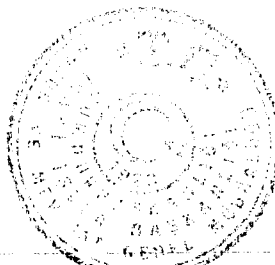
aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

**Maddə 1
MƏQSƏD**

Bu Sazişin məqsədi Tərəflər arasında müdafiə təyinatlı mal və xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, istehsalı, tədarükü, ardıcılığı və müvafiq texniki, eləcə də, maddi-texniki təminat sahələrində daha səmərəli əməkdaşlıq vasitəsilə Tərəflərin müdafiə sənayesi sahəsində bacarıqlarını inkişaf etdirərək müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı təmin etməkdir.

**Maddə 2
ƏHATƏ DAİRƏSİ**

Bu Saziş, Tərəflərin səlahiyyətli orqanları və/və ya müdafiə sənayesi müəssisə və təşkilatları arasında müdafiə sənayesi sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq fəaliyyətlərinin əsaslarını əhatə edir.

Maddə 3 ANLAYIŞLAR

1. "Saziş" - Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişi ifadə edir.

2. "Müdafiə sənayesi mal və xidmətləri" - müvafiq maddi-texniki təminat üzrə dəstəklə birlikdə silah və hərbi təchizatı və bu silah və təchizatın işlənilib hazırlanması, təkmilləşdirilməsi və istehsalı üçün zəruri olan material və xidmətləri ifadə edir.

3. "Əməkdaşlıq" - Tərəflərin öz qanun və qaydalarına uyğun, qarşılıqlılıq prinsipi əsasında bu Sazişin məqsədləri üçün öhdəliklərinə götürdүkləri fəaliyyəti ifadə edir.

4. "Birgə Komissiya" - üzvləri Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyi Müdafiə Sənayesi Müşavirliyinin və Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin nümayəndələrindən ibarət, hər iki Tərəfin bərabər sayda təmsil ediləcəyi və bu Sazişin müddələrinin həyata keçirilməsi, şərhı və lazım olduđu təqdirdə ediləcək dəyişikliklərlə əlaqədar vəzifələri icra edən Komissiyanı ifadə edir.

5. "Rəsmi iş" - bu Sazişə və ya bu Saziş əsasında bağlanacaq digər sazişlərə uyğun olaraq icra olunacaq vəzifələri ifadə edir.

6. "Göndərən Tərəf" - Qəbul Edən Tərəfin ölkəsinə bu Sazişin məqsədlərinə uyğun olaraq heyət, material və təchizat göndərən Tərəfi ifadə edir.

7. "Qəbul edən Tərəf" - bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün Göndərən Tərəfin heyətini, materialını və təchizatını öz ölkəsində qəbul edən Tərəfi ifadə edir.

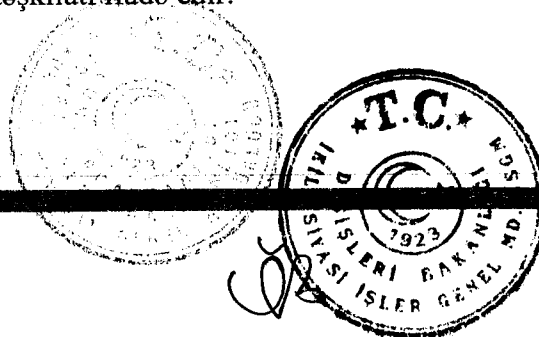
8. "Qonaq heyət" - bir Tərəfin digər Tərəfin ölkəsinə bu Sazişin icrası üçün göndərdiyi hərbi və/və ya mülki heyəti ifadə edir.

9. "Himayədə olan şəxslər" - Qonaq Heyətin öz milli qanunvericiliyinə görə baxmaq məcburiyyətində olduđu və ona bağlı olan şəxsləri ifadə edir.

10. "Üçüncü Tərəf" - Tərəflərdən başqa hər hansı başqa bir şəxs, və ya subyekt, qurum və ya hər hansı bir ölkənin hökuməti, hər hansı bir dövlət və ya beynəlxalq təşkilat, həmçinin onların səlahiyyətli nümayəndələrini ifadə edir.

11. "Keyfiyyət zəmanəti" - Tərəflər arasında razılaşdırılan prosedur, standart, norma və aidiyyəti texniki şərtlərə uyğun olaraq müdafiə təyinatlı məmulatların və ya xidmətlərin istehsal, keyfiyyət səviyyəsi və istifadə şərtlərinə uyğunluğunu təminat altına alan bütün fəaliyyətləri ifadə edir.

12. "Mənbə Tərəf" - səlahiyyəti daxilində məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və ya materialları tərtib edən Tərəfi və ya beynəlxalq təşkilatı ifadə edir.

13. "Alan Tərəf" - məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materialları Mənbə Tərəfdən alan Tərəfi ifadə edir.

14. "Məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materiallar" - forma, növ və ya göndərilmə üsulundan asılı olmayaraq məxfilik qıfı ilə işarələnən və milli təhlükəsizlik maraqları baxımından milli qanunlara uyğun olaraq səlahiyyətsiz əldə etmə, istifadə və ya məhv edilməyə qarşı qorunması zəruri olan hər hansı məlumat, sənəd və ya materialları ifadə edir.

15. Təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarə" - bu Saziş çərçivəsində və hər bir Tərəfin qanun və qaydalarına uyğun olaraq məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materialların təhlükəsizliyinə cavabdeh olan idarəni ifadə edir.

16. "Kommersiya sirri" - xarakter baxımından təsnifatdan kənar, kommersiya baxımından həssas olan və ya mülkiyyət hüquqlarını əhatə edən sənədləri ifadə edir.

17. "Obyektin təhlükəsizlik sənədi" - bir obyektə mövcud olan və ya mövcud olacaq məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və ya materialların və yaxud həmin obyektə icra edilən məxfi dərəcəli layihənin fiziki təhlükəsizliyini təmin etmək üçün obyektin mövcud olduğu yer və ətraf mühit şəraitindən aslı olaraq üzləşə biləcəyi mümkün xarici və daxili təhdidlər nəzərə alınmaqla layihələndirilmiş mühafizə tədbirlərinin istənilən məxfilik dərəcəsinə uyğunluğunu göstərən və hər bir Tərəfin Təhlükəsizlik üzrə Səlahiyyətli İdarəsi tərəfindən öz milli qanun və qaydalarına uyğun olaraq verilən rəsmi sənədi ifadə edir.

18. "Bilməsi zəruridir prinsipi" - rəsmi iş ilə əlaqədar və/və ya konkret bir vəzifənin icrası istiqamətində məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materiala buraxılış zərurətini ifadə edir.

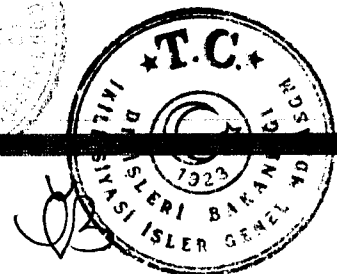
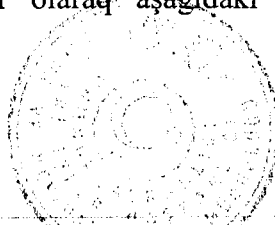
19. "Fərdi təhlükəsizlik sənədi" - bir şəxsin məxfi dərəcəli məlumata, sənədə, materiala və ya məxfi dərəcəli layihəyə bilməsi zəruridir prinsipi çərçivəsində buraxılış əldə edə bilməsi və ya onların mühafizə edildiyi və yaxud istifadə edildiyi məxfi dərəcəli yerlərə giriş icazəsini təmin edən hər bir Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələri tərəfindən öz milli qanun və qaydalarına uyğun olaraq verilən rəsmi sənədi ifadə edir.

20. "Əqli mülkiyyət hüquqları" - Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində təsdiq edilən elmi, ədəbi və incəsənət sahəsində ixtiralarla əlaqədar bütün hüquqları və müəlliflik hüquqlarını (patent hüquqları da daxil olmaqla), qeydiyyatda olan və olmayan əmtəə nişanları (xidməti nişan da daxil olmaqla), qeydiyyatlı və qeydiyyatsız layihələr, məxfi dərəcəli məlumatlar (kommersiya sirləri və texniki məlumatlar da daxil olmaqla) və əqli fəaliyyət nəticəsində yaranan digər hüquqları ifadə edir.

Maddə 4

ƏMƏKDAŞLIQ SAHƏLƏRİ

Tərəflər müdafiə sənayesi ilə əlaqədar olaraq aşağıdakı sahələrdə əməkdaşlıq edəcəklər:

1. Tərəflərin Silahlı Qüvvələrinin ehtiyacı olan ehtiyat hissə, alət, müdafiə təyinatlı materiallar, hərbi sistemlər, texniki göstəricilər və texniki təchizat ilə əlaqədar birgə araşdırma, təkmilləşdirmə, istehsal və modernizasiya üçün münasib şərtlərin təmin edilməsi;

2. Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində hərbi təchizat sahəsində birgə araşdırma, təkmilləşdirmə və istehsal layihələri nəticələrinin tətbiq edilməsi;

3. müdafiə sənayesi mal və xidmətləri sahəsində araşdırma, layihə, təkmilləşdirmə və istehsal;

4. hər iki Tərəfin alət və təchizatının modernizasiyası ilə birlikdə müdafiə sənayesi mal və xidmətlərinin istehsal və təchizatı sahəsində qarşılıqlı yardım;

5. silah və texniki təchizatın və onların hissələrinin birgə istehsalı və daha da təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə Tərəflərin müvafiq strukturları arasında müqavilələrin yerinə yetirilməsinin təşviq edilməsi;

6. Keyfiyyət zəmanəti ilə bağlı Tərəflərin istifadə etdiyi müdafiə sənayesi standartları haqqında məlumat və müvafiq sənədlərlə birlikdə elmi-texniki məlumatların mübadiləsi;

7. qarşılıqlı razılaşma və Tərəflərin milli maraqları ilə beynəlxalq qaydalardan irəli gələn öhdəliklər nəzərə alınaraq Tərəflərin birgə layihələrində istehsal edilən son məhsulların Üçüncü Tərəflərə satışı;

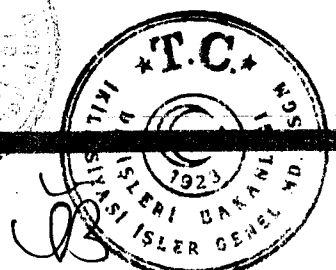
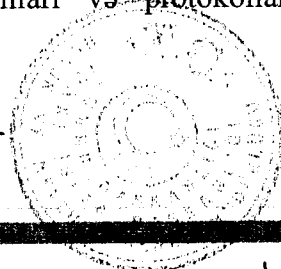
8. iki Tərəfin əlaqələndirilməsi ilə silahlı qüvvələrin inventarında mövcud olan ehtiyacdən artıq müdafiə təyinatlı mal və xidmətlərin Tərəflərin müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq satılması, alınması və yaxud başqa mal və xidmətlərlə mübadilə edilməsi sahəsində əməkdaşlığın həyata keçirilməsi;

9. Tərəflərin müdafiə sənayesi müəssisə və təşkilatları arasında əlaqələrin, tədqiqat mərkəzlərinə ediləcək ziyarətlərin və işçi heyətlərinin mübadiləsinin təşviq edilməsi;

10. Tərəflərdən hər birinin dövlətinin ərazisində birgə istehsal edilən və ya təkmilləşdirilən hərbi və müdafiə təyinatlı məmulatların qarşılıqlı tədarükü;

11. hər iki Tərəfin və razılaşdırıldığı təqdirdə Üçüncü Tərəflərin müdafiə təyinatlı məhsullarının istehsalı, təkmilləşdirilməsi, texnologiya və modernizasiyası sahəsində birgə proqramlar üçün şərtlərin formalaşdırılması;

12. Tərəflər arasında birgə və yaxud qarşılıqlı satış, tədarük, istehsal, modernizasiya, texnologiya ötürülməsi, tədqiqat və təkmilləşdirmə işlərinin həyata keçirilməsi üçün müdafiə sənayesi mal və xidmətlərinə dair layihələrin icrası və bu layihələrə dair tapşırıqların Tərəflər və/və ya Tərəflərin müvafiq strukturları arasında imzalanacaq sazişlər, anlaşma memorandumları və protokollar və ya müqavilələr çərçivəsində icra edilməsi;

13. Üçüncü Tərəflər üçün birgə istehsal və təkmilləşdirmə mövzusunda Tərəflər arasında müqavilələrin bağlanılmasının təşviq edilməsi;

14. Tərəflərin səlahiyyəti daxilində hərbi texniki qurumlar, müdafiə sənayesi təşkilatları və təmir-bərpa müəssisələri arasında əməkdaşlıq edilməsi;

15. Tərəflərin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən müdafiə sənayesi sərgisi və simpoziumlarında qarşılıqlı iştirakın təmin edilməsi.

Maddə 5 İCRA QAYDALARI

1. Bu Sazişin icra olunması və tətbiq edilməsi ilə bağlı təfərrüatlar Tərəflərin daxili qanunvericiliyində göstərilən təsdiq müddətlərinə uyğun olacaqdır və bu Sazişin müddəalarına uyğun olan tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar, müqavilələr və digər qaydalarda müəyyən ediləcəkdir.

2. Tərəflər əsasən yalnız öz müdafiə sənayeləri sahəsi ilə bağlı mövzularda əməkdaşlıq edəcəklər. Üçüncü Tərəflərin maraq dairəsinə aid olan mövzuların əməkdaşlığa daxil edilməsi Tərəflər arasında qarşılıqlı razılıq əsasında mümkün olacaqdır.

3. Əməkdaşlıq, Tərəflərin qanunvericiliyi, ehtiyacları və maraqları nəzərə alınmaqla qarşılıqlılıq prinsipinə uyğun olaraq yaradılacaqdır.

4. Tərəflər Üçüncü Tərəflərin birgə istehsal layihələrinə dəvət edilməsi mövzusunda qarşılıqlı razılıq əsasında dəyərləndirəcək və qərar verəcəkdir.

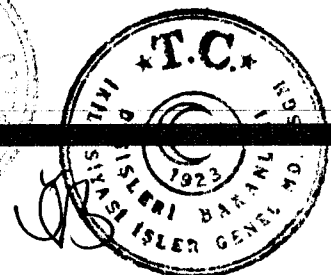
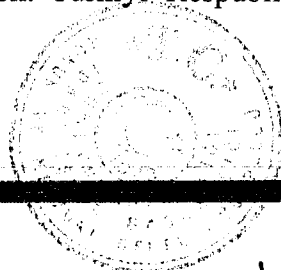
5. Hər hansı tamamlayıcı və tətbiq sazişi, anlaşma memorandumu, protokol və qayda ləğv olunduğu təqdirdə Tərəflər ləğvetməyə dair bildirişin alınmasından əvvəl başlanılmış bütün öhdəliklərini yerinə yetirməyi qəbul edirlər. Bu sənədlərdən hər hansı birinin ləğv edilməsinə dair bildiriş hər iki Tərəfdən qarşılıqlı olaraq icra ediləcək və icra edilmiş və edilməmiş öhdəliklərin siyahısını ehtiva edəcəkdir.

6. Tərəflərdən heç biri bu Sazişə uyğun və ya bu Saziş əsasında həyata keçiriləcək tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar və qaydalara uyğun olaraq bağışlanacaq, satılacaq və ya birgə istehsal ediləcək məmulatı, texniki məlumatı və sənədi əvvəlcədən yazılı təsdiq almadan hər hansı Üçüncü Tərəfə ötürməyəcəkdir.

Maddə 6 SƏLAHİYYƏTLİ ORQANLAR

Bu Sazişi icra edəcək səlahiyyətli orqanlar:

Türkiyə Respublikası Hökuməti tərəfindən: Türkiyə Respublikasının Milli Müdafiə Nazirliyinin Müdafiə Sənayesi Müşavirliyi;

Azərbaycan Respublikası Hökuməti tərəfindən: Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi.

Maddə 7
BİRGƏ KOMİSSİYA

1. Birgə Komissiyada (bundan sonra "Komissiya" adlandırılacaq) Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyinin heyətinə Milli Müdafiə Nazirliyinin müdafiə sənayesi müşaviri və ya müşavirinin müavini, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin heyətinə müdafiə sənayesi nazirinin müavini və ya səlahiyyət verdiyi nümayəndə sədrlik edəcəkdir.

2. Komissiyanın fəaliyyətini tənzimləmək və əlaqələndirmək üçün təmas nöqtələri:

Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyi Müdafiə Sənayesi Müşavirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq idarəsi;

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Hərbi-texniki əməkdaşlıq şöbəsi.

3. Komissiyada hər bir Tərəfin üzv sayı 7 (yeddi) nəfərdən artıq olmayacaqdır. Lazım olduğu təqdirdə Komissiyaya hər bir Tərəfin Silahlı Qüvvələrindən, qurumlarından və müdafiə sənayesi təşkilatlarından mütəxəssislər daxil edilə bilər.

4. Bu Saziş çərçivəsində Komissiyanın vəzifə və səlahiyyətləri:

a. bu Sazişin 4-cü maddəsinə əsasən konkret əməkdaşlıq sahələrini təsbit etmək və müəyyənləşdirmək;

b. birlikdə həyata keçiriləcək layihələri seçmək və müştərək layihələrin icra olunması istiqamətində ən uyğun əməkdaşlıq forma və metodlarını müəyyən etmək;

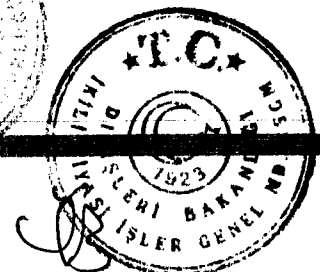
c. birgə proqramların icra olunmasında əməkdaşlıq təklifinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə məlumat mübadiləsi etmək;

d. üçüncü ölkələrin birgə layihələrdə iştirakı ilə əlaqədar təkliflərini, tövsiyələrini və fikirlərini aidiyyəti qurumlara təqdim etmək;

e. təsdiq edilmiş layihə və qərarların həyata keçirilməsi üçün lazımı sənədlərin hazırlanmasını və dərc olunmasını təmin etmək;

f. təsdiq edilmiş layihə və qərarların həyata keçirilməsini müntəzəm şəkildə nəzarətdə saxlamaq;

g. bu Sazişin icrasını qiymətləndirmək və lazım olduğu təqdirdə Sazişə ediləcək dəyişikliklər ilə əlaqədar təklifləri müzakirə etmək.

5. Komissiyanın iclası ilə bağlı fəaliyyətlər Qəbul Edən Tərəfin rəsmi dəvəti ilə iclasın keçiriləcəyi tarixdən ən azı 3 (üç) ay əvvəl başlanacaqdır.

6. Komissiyanın gündəliyinə daxil olan bütün mövzular Komissiyanın iclasından ən azı 30 (otuz) gün əvvəl müəyyən edilməli və koordinasiya olunmalıdır.

7. Komissiyanın iclası ən azı 2 (iki) ildə bir dəfə birgə razılaşdırılmış tarixlərdə növbəli şəkildə keçiriləcəkdir.

8. Komissiya bu Sazişin təfsirindən və icra edilməsindən irəli gələn mübahisələri 18-ci maddəyə uyğun olaraq müzakirələr yolu ilə həll edəcəkdir.

Maddə 8

ƏQLİ MÜLKİYYƏT HÜQUQLARININ QORUNMASI

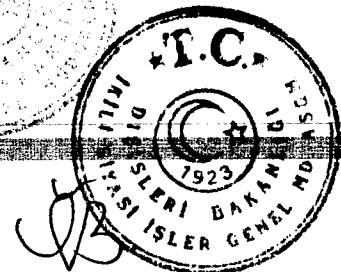
1. Tərəflərin Əqli Mülkiyyət Hüquqları, öz sərhədləri daxilində istehsal hüquqları, istehsal lisenziyasının verilməsi, Üçüncü Tərəflərə satışı, birgə layihələr çərçivəsində həyata keçiriləcək kəşflər, yeni məhsullara aid patentlərin qorunması və texnologiya ötürülməsi ilə əlaqədar hüquq və öhdəlikləri hər bir layihə üçün bağlanacaq tətbiq sazişilə müəyyən ediləcəkdir. Tərəflərin bu Saziş çərçivəsində yaradılan və ötürülən əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması milli qanunvericiliklərinə və əqli mülkiyyət sahəsində qoşulduqları beynəlxalq müqavilələrə uyğun təmin ediləcəkdir. Bu Sazişin mətnində istifadə olunan "əqli mülkiyyət" anlayışı Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatını təsis edən 1967-ci il 14 iyul tarixində Stokholmda imzalanmış Konvensiyanın 2-ci maddəsində göstərilən mənada başa düşüləcəkdir.

2. Tətbiq sazişlərində maliyyə və hüquqi öhdəliklərlə yanaşı tədqiqat, təkmilləşdirmə, istehsal, tədarük, texniki xidmətlər, kadr dəstəyi və infrastruktur xidmətlərindən irəli gələn xərclərdən yaranacaq qarşılıqlı borc və maddi öhdəliklərin ödəniş üsulu, yeri, zamanı və şərtlərinə dair əsaslar və üsullar ətrafı şəkildə qeyd olunacaqdır.

3. Tərəflər arasında müdafiə sənayesinə dair mübadilə edilən material və ya məlumatların hər hansı Üçüncü Tərəfə verilməsi və ya nəşr edilməsi yalnız Mənbə Tərəfin yazılı razılığı ilə mümkün olacaqdır. Tərəflər müdafiə sənayesi sahəsinə dair əməkdaşlıq çərçivəsində ictimaiyyətə və ya mətbuata veriləcək məlumat, sənədlər və açıqlamalar barədə qarşılıqlı razılığa gələcəkdir.

4. Tərəflər bu Saziş çərçivəsində digər bir Tərəfdən təqdim edilən bütün material, mal və məlumatların yenidən istehsalı, surətinin çıxarılması, istifadə edilməsi və ya yayılması ilə əlaqədar əqli mülkiyyət hüquqlarına və digər məhdudiyyətlərə əməl edəcəklər.

5. Əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması ilə bağlı Konvensiyada formalaşdırılan öhdəliklər bu Sazişin ləğv edildiyindən sonra da tətbiq edilməyə davam edəcəkdir.

Maddə 9
MƏXFİ DƏRƏCƏLİ MƏLUMAT, SƏNƏD VƏ MATERIALIN QORUNMASI

1. Tərəflər aşağıda göstərilən məxfi dərəcəli səviyyələrin bərabərliyini və uyğunluğunu qəbul edirlər:

Türk dilində

Çok gizli
Gizli
Özel
Hizmete özel
Tasnif dışı
(ticari hassas)

Azərbaycan dilində

Xüsusi əhəmiyyətli
Tam məxfi
Məxfi
Xidməti istifadə üçün
Təsnifatdan kənar
(kommersiya sirri)

İngilis dilində

Top secret
Secret
Confidential
Restricted
Unclassified
(Commercially sensitive)

2. Hər iki Tərəf bu Sazişə istinadən əldə etdiyi məxfi dərəcəli məlumatı öz milli məxfilik dərəcəsi səviyyəsi ilə yuxarıda göstərilən məxfilik qriflərinə uyğun şəkildə işarələməyi öz öhdəliyinə götürür.

3. Tərəflər qarşılıqlı əməkdaşlığın nəticəsi olaraq əldə etdikləri və ya ötürdükləri məxfi dərəcəli məlumatın qorunması istiqamətində öz milli qanunvericiliklərinə və bu Sazişə uyğun olaraq bütün lazımi tədbirləri həyata keçirəcək və bu növ məlumatların ən azı öz məxfi dərəcəli məlumatlarını mühafizə etdikləri səviyyədə qorunmasını təmin edəcəkdir.

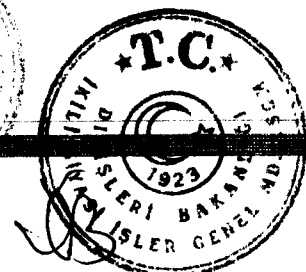
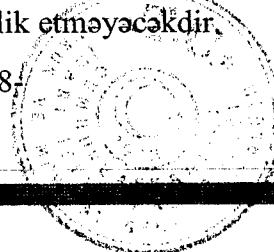
4. Alan Tərəf məxfi dərəcəli məlumatı Mənbə Tərəfin əvvəlcədən yazılı razılığı olmadan Üçüncü Tərəfə ötürməyəcəkdir.

5. Tərəflər arasındakı qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində mübadilə və ya əldə edilən məxfi dərəcəli məlumatın özəl təşkilatlara verilməsi və ya açıqlanması və ya bu təşkilatlara aid müəssisələrdə saxlanması yalnız bilməsi zəruridir prinsipinə uyğun olaraq, bu təşkilatların ölkələrindəki təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələrindən alınmış müvafiq səviyyəli Obyektin Təhlükəsizlik Sənədinə sahib olması halında mümkündür. Məxfi dərəcəli məlumat yalnız bilməsi zəruridir prinsipinə uyğun olaraq və tam səlahiyyətləndirilmiş, təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarədən uyğun səviyyədə fərdi təhlükəsizlik sənədi almış şəxslərə açıqlanacaqdır.

6. Bu Saziş çərçivəsində Tərəflərin ölkəsindəki təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarə və/və ya qurumlar arasında mübadilə edilən və/və ya qarşılıqlı əməkdaşlıq yolu ilə əldə edilən məxfi dərəcəli məlumat yalnız ötürülmə məqsədi ilə istifadə ediləcəkdir.

7. Məxfi dərəcəli məlumatın mühafizəsi və onların açıqlanmasının qarşısının alınması məqsədi ilə Sazişdə qeyd olunan öhdəliklər bu Sazişin müddəti bitdikdən sonra da tətbiq edilməyə davam edəcəkdir.

8. Məxfi dərəcəli məlumata verilən məxfilik dərəcəsini yalnız Mənbə Tərəf dəyişə bilər. Belə qərarlar Mənbə Tərəfindən həmin qərarları icra edən Alan Tərəfə yazılı olaraq dərhal bildiriləcəkdir. Hər iki Tərəf məxfi dərəcəli məlumatları təqdim edən Tərəfin yazılı razılığı olmadan məxfilik dərəcəsində dəyişiklik etməyəcəkdir.

9. Tərəflərin qarşılıqlı əməkdaşlığı müddətində əldə edilən məlumata veriləcək məxfilik dərəcəsi yalnız qarşılıqlı razılıq ilə müəyyən ediləcək, dəyişdiriləcək və ya ləğv ediləcəkdir. Tərəflər belə məlumata veriləcək məxfilik dərəcəsi mövzusunda razılığa gələ bilmədikləri təqdirdə hər hansı Tərəfin təklif etdiyi daha yüksək səviyyəli məxfilik qrifini qəbul edəcəkdir.

10. Tərəflər arasında məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və kommersiya sirri xarakteri daşıyan avadanlıq və proqram təminatı hökumətlərarası səviyyədə diplomatik kanallar vasitəsilə və ya Tərəflərin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələri tərəfindən razılaşdırılmış digər kanallar vasitəsilə göndəriləcəkdir.

11. "Məxfi" və daha yüksək səviyyədə məxfi dərəcəli məlumatın istifadə olunduğu hər bir layihə üçün imzalanacaq müqaviləyə əlavə olaraq layihə çərçivəsində təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində görülməli tədbirləri ehtiva edən layihə təhlükəsizliyi təlimatı hazırlanacaqdır.

12. "Məxfi" və ya yüksək səviyyəli məxfi dərəcəli məlumatın ötürülməsi hər bir layihə üçün hazırlanacaq layihə təhlükəsizliyi təlimatında qeyd olunan üsul və qaydalara əsasən həyata keçiriləcəkdir.

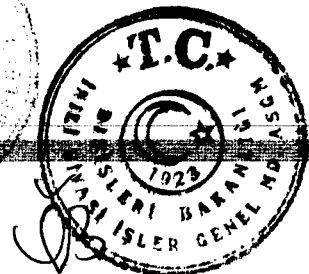
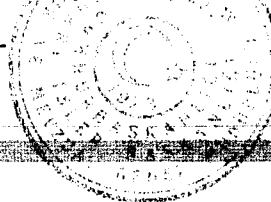
13. "Məxfi" qrifədək işarələnən məxfi dərəcəli məlumat, Sənəd və Material milli qanunvericiliyə uyğun olaraq məhv ediləcəkdir.

14. Digər Tərəfin təşkilatı ilə məxfi dərəcəli müqavilə imzalamaq istəyən və ya öz təşkilatların birinə məxfi dərəcəli layihə çərçivəsində digər Tərəfin ərazisində məxfi dərəcəli müqavilə bağlamaq səlahiyyəti vermək istəyən Tərəf, təklif edilən təşkilatın müvafiq təhlükəsizlik təsnifatlı məxfi dərəcəli məlumatı əldə etmək səlahiyyəti verən obyektin təhlükəsizlik sənədinə sahib olmasına dair təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi vasitəsilə digər Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsindən əvvəlcədən yazılı təsdiq almalıdır.

15. Mahiyyət etibarilə təsnifatdan kənar, kommersiya baxımından həssaslıq tələb edən və ya mülkiyyət hüququnu özündə əks etdirən sənədlər kommersiya sirri kimi işarələnəcəkdir.

16. Məxfi dərəcəli məlumatın yayılması və ya yayılma ehtimalı olduğu halda və yaxud belə məlumat səlahiyyətsiz bir şəxsə açıldığı təqdirdə məxfi məlumatın yayıldığı və ya yayılmış ola biləcəyi yerdəki Tərəf milli qanun və qaydalara uyğun olaraq bütün lazımi tədbirləri həyata keçirəcək və yaranmış vəziyyətlə bağlı alınmış tədbirlər və onların nəticələri barədə digər Tərəfi dərhal məlumatlandıracaqdır.

17. Məxfi dərəcəli məlumata və ya bu məlumatların mühafizə olunduğu, yaxud da istifadə edildiyi sahələrə daxil olmağı tələb edən ziyarətlər yalnız ziyarətçinin müvafiq məxfilik dərəcəsinə fərdi təhlükəsizlik sənədi və bilməsi zəruridir prinsipinin olması şərtilə ev sahibi olan ölkənin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsindən ilkin yazılı icazə alındıqdan sonra ziyarət prosedurları çərçivəsində həyata keçirilir.

18. Birgə əməkdaşlıq layihələri çərçivəsində Tərəflərdən hər birinin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi tərəfindən verilən fərdi təhlükəsizlik sənədi və obyektin təhlükəsizlik sənədi digər Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi tərəfindən sənədi verən Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsinin yazılı təsdiqi ilə etibarlı hesab ediləcəkdir.

Maddə 10 KEYFİYYƏT ZƏMANƏTİ

Tərəflər qarşılıqlı razılığa gəldikləri təqdirdə, keyfiyyət zəmanəti mövzusunda əməkdaşlıq Tərəflər arasında imzalanacaq digər sazişlə tənzimlənəcəkdir. Sözügedən sazişin qüvvəyə minməsinə qədər mövzu ilə əlaqədar müvafiq üsul və ümumi prinsiplər, Tərəflərin aidiyyəti təşkilatları arasında onların daxili qanunvericiliklərinə uyğun olaraq bağlanacaq müqavilələrlə müəyyən olunacaqdır.

Maddə 11 TƏRƏFLƏRİN DİGƏR BEYNƏLXALQ MÜQAVİLƏLƏRDƏN İRƏLİ GƏLƏN ÖHDƏLİKLƏRİ

Bu Sazişin müddəaları hər bir ölkənin tərəf olduğu digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərinə təsir göstərməyəcək və digər dövlətlərin legitimliyinə, mənafeələrinə, təhlükəsizliklərinə və ölkənin ərazi bütövlüyünə qarşı istifadə olunmayacaqdır.

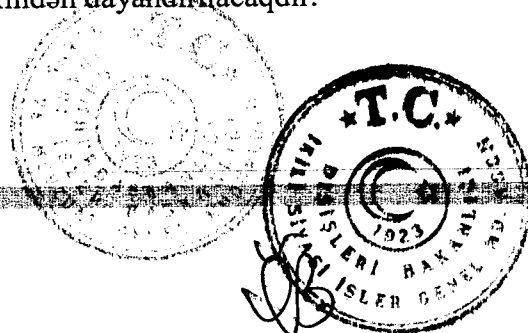
Maddə 12 HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR

1. Qonaq heyət ilə himayədə olan şəxslər giriş, qalma və çıxış da daxil olmaqla, Qəbul edən Tərəfin ərazisində olduqları müddətdə Qəbul edən Tərəfin qüvvədə olan qanunlarına, qaydalarına, həmçinin cinayət mühakiməsinə tabe olmalıdırlar.

2. Qəbul edən Tərəf, qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən hər hansısa birinin saxlanması və ya həbs edilməsi hallarında Göndərən Tərəfə dərhal yaranmış şəraitlə bağlı məlumat verəcəkdir.

3. Qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən hər hansı biri Qəbul edən Tərəfin ərazisində rəsmi istintaqa və ya cinayət məsuliyyətinə cəlb edilərsə, həmin şəxs Qəbul edən Tərəfin vətəndaşlarına təmin etdiyiindən az olmamaq şərtilə ümumi olaraq qəbul edilmiş müvafiq hüquqi müdafiədən istifadə etmə hüququna malik olacaqdır.

4. Qonaq heyət Qəbul edən Tərəfin qanunlarını pozduğu təqdirdə onun fəaliyyətləri 6-cı maddədə göstərilən səlahiyyətli idarələr tərəfindən dayandırılacaqdır.

5. Göndərən Tərəf qonaq heyətin nizam-intizam üzrə mühakimə səlahiyyətini Qəbul edən Tərəfin ölkəsində özündə saxlayacaqdır.

Maddə 13 İNZİBATİ MƏSƏLƏLƏR

1. Qonaq heyətə bu Sazişdə müəyyən edilmiş və ya bu Sazişə əsasən imzalanacaq tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar və qaydalarla müəyyən ediləcək vəzifələrdən başqa digər vəzifələr verilməyəcəkdir.

2. Qəbul edən Tərəf lazımi hallarda bu Sazişdə göstərilən fəaliyyətlərin icrası üçün zəruri təchizatın təmin edilməsinə çalışacaqdır.

Maddə 14 MALİYYƏ MƏSƏLƏLƏRİ

1. Bu Saziş çərçivəsində olan əməkdaşlıq fəaliyyətlərinin icra edilməsi məqsədi ilə səlahiyyətləndirilmiş qonaq heyətin əmək haqqı, qalma, iaşə xidməti, nəqliyyat, gündəlik və digər maliyyə xərclərinə Göndərən Tərəf cavabdeh olacaqdır.

2. Fəaliyyətlərin ödənişsiz və ya cari və ya güzəştli qiymətlərlə icra edilməsinə qanunvericilik çərçivəsində Qəbul edən Tərəf qərar verəcəkdir.

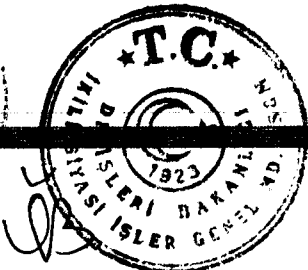
3. Qonaq heyət Qəbul edən Tərəfin ərazisini tamamilə tərk etdikdə öz borcları ilə birlikdə himayəsində olan şəxslərin də borclarını ödəyəcəkdir. Borclar qonaq heyət tərəfindən ödənilmədiyi və/və ya qonaq Heyət gözlənilmədən geri çağırıldığı təqdirdə, Qonaq Heyətin və himayəsində olan şəxslərin borcları Qəbul edən Tərəfin tərtib etdiyi fakturaya əsasən Göndərən Tərəf tərəfindən ödəmə tarixinə olan valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq ABŞ dolları ilə ödəniləcəkdir.

4. Qonaq heyət və himayəsində olan şəxslər giriş, qalma və çıxış müddətində Qəbul edən Tərəfin qüvvədə olan vergi qanunvericiliyinə tabe olacaqdır.

Maddə 15 DİGƏR MÜDDƏALAR

1. Göndərən Tərəf lazım bildiyi təqdirdə heyəti geri çağırmaq hüququnu özündə saxlayır. Qəbul edən Tərəf belə bir tələb alan kimi heyətin geri qayıtması üçün bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir.

2. Qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən biri vəfat etdiyi təqdirdə Qəbul edən Tərəf Göndərən Tərəfi məlumatlandıracaq, cənazəni ölkəsindəki ən yaxın beynəlxalq hava limanına nəql edəcək və göndərilənə qədər müvafiq tibbi-sanitariya tədbirləri icra edəcəkdir. Bu çərçivədə bütün xərclər qonağı Qəbul edən Tərəfdən ödəniləcəkdir.

Maddə 16
ZƏRƏR/ZİYAN VƏ TƏZMİNATLAR

1. Tərəflərdən hər biri qonaq heyətin vəzifəsini icra etdiyi zaman qarşı Tərəfin mallarına verdiyi zərərlərə görə kompensasiya ödəyəcəkdir.

2. Qəbul edən Tərəfin, qonaq Heyətin və himayədə olan şəxslərin özlərinə və mallarına qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan dəymiş zərər və ziyana görə kompensasiya tələblərinin həllində Qəbul edən Tərəfin qanunları tətbiq ediləcəkdir.

3. Qəsd və ya kobud ehtiyatsızlıq olmadığı təqdirdə, Tərəflərdən hər biri rəsmi işlərini icra edərkən onun heyət üzvü yaralanarsa və ya vəfat edərsə, digər Tərəfə olan tələblərindən imtina edəcəkdir.

Maddə 17
GÖMRÜK VƏ PASPORT PROSEDURLARI

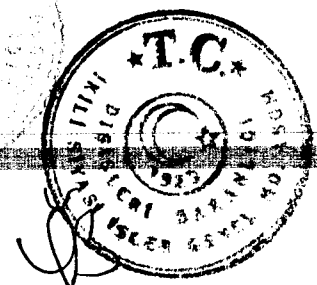
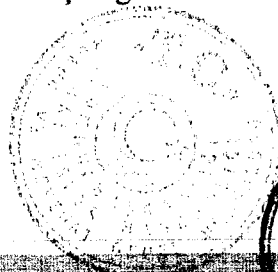
1. Qonaq heyət ilə himayədə olan şəxslər Qəbul edən Tərəfin ölkəsində əcnəbilərə münasibətdə tətbiq edilən qaydalara tabe olacaqdır.

2. Qonaq heyət və himayədə olan şəxslərin Qəbul edən Tərəfin ölkəsinə giriş və çıxışlarında Qəbul Edən Tərəfin qanunvericiliyində nəzərdə tutulan gömrük və pasport prosedurlarına əməl etməlidirlər. Eyni zamanda, Qəbul edən Tərəf qanunvericiliyi çərçivəsində lazımi inzibati işlərdə köməklik göstərəcəkdir.

Maddə 18
MÜBAHİSƏLİ MƏSƏLƏLƏRİN HƏLLİ

1. Tərəflər bu Sazişin təfsiri və tətbiqi zamanı yaranan mübahisələri beynəlxalq məhkəməyə, arbitraja və ya Üçüncü Tərəfə göndərmədən 7-ci maddəyə əsasən yaradılmış Komissiyada müzakirələr yolu ilə həll edəcəklər. Mübahisələrin həlli zamanı Tərəflər öhdəliklərini yerinə yetirməyə davam edəcəklər.

2. Mübahisə Komissiyada müzakirəyə qoyulduqdan sonra 90 (doxsan) gün müddətində həllini tapmadığı təqdirdə Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyinin müdafiə sənayesi müşaviri və Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi nazirinin müavini səviyyəsində müzakirə ediləcəkdir. Bu halda mövzu ilə bağlı Tərəflərin aidiyyəti orqanlarına məlumat verildikdən sonra 30 (otuz) gün müddətində müzakirələrə başlanacaq, sonrakı 45 (qırx beş) gün müddətində nəticə alınmadığı təqdirdə, Tərəflərdən hər biri bu Sazişin 21-ci maddəsinin 2-ci hissəsinə əsasən bu Sazişi ləğv edə biləcəkdir.

Maddə 19

ƏLAVƏ VƏ DƏYİŞİKLİKLƏR

1. Tərəflərdən hər biri lazım olduğu təqdirdə bu Sazişin dəyişdirilməsini və ya nəzərdən keçirilməsini diplomatik kanallar vasitəsilə təklif edə bilər. Yazılı təklifin alındığı tarixdən etibarən 30 (otuz) gün müddətində müzakirələr başlayacaqdır. 90 (doxsan) gün müddətində nəticə əldə edilmədiyi təqdirdə Tərəflərdən hər biri bu Sazişin 21-ci maddəsinin 2-ci hissəsinə əsasən bu Sazişi ləğv edə biləcəklər.

2. Razılaşdırılmış əlavə və dəyişikliklər bu Sazişin qüvvəyə minməsinə tənzimləyən 20-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir. Bütün əlavə və dəyişikliklər yazılı şəkildə həyata keçiriləcəkdir.

Maddə 20

TƏSDİQ VƏ QÜVVƏYƏMİNME

Bu Saziş Tərəflərin təsdiq və qüvvəyəminmə üçün zəruri olunan dövlətdaxili prosedurlarının tamamlandığını diplomatik kanallar vasitəsilə bildirdikləri sonuncu yazılı bildirişin alındığı tarixdə qüvvəyə minəcəkdir.

Maddə 21

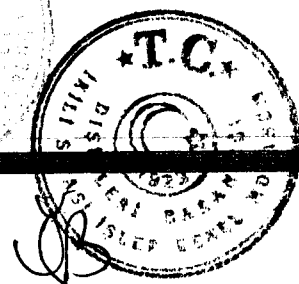
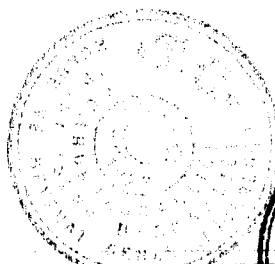
QÜVVƏDƏOLMA MÜDDƏTİ VƏ LƏĞVETMƏ

1. Bu Saziş qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən 5 (beş) il müddətində qüvvədə olacaqdır. Tərəflərdən hər hansı biri bu Sazişin müddətinin bitməsinə ən azı 90 (doxsan) gün qalmış onu ləğv etmək barədə digər Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı bildiriş göndərmədiyi təqdirdə, bu Saziş avtomatik olaraq növbəti 1 (bir) illik müddətlərə uzadılır.

2. Bu Sazişə əlavə və ya dəyişiklik edilməsində, yaxud mübahisənin həllində Tərəflər arasında razılıq əldə edilmədikdə, Tərəflərdən hər biri bu Sazişi diplomatik kanallar vasitəsi ilə göndərilən yazılı bildiriş ilə ləğv edəcəkdir. Bu Saziş belə bildirişin alındığı tarixdən 90 (doxsan) gün sonra qüvvədən düşmüş hesab edilir.

3. Ləğvetmənin şərtləri bu Sazişin ləğvindən əvvəl qərarlaşdırılmış və icra edilməkdə olan layihə, proqram və müqavilənin həyata keçirilməsinə təsir göstərməyəcəkdir.

4. Bu Saziş qüvvəyə mindikdən sonra, iki ölkə arasında 2000-ci il 20 sentyabr tarixində imzalanmış "Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş"-i əvəz edəcəkdir.

Bu Saziş Bakı şəhərində 2017-ci il 31 oktyabr tarixində, Türk və Azərbaycan dillərində, hər biri eyni hüquqi qüvvəyə malik olan iki əsl nüsxədə öz hökumətləri tərəfindən müvafiq qaydada səlahiyyət verilmiş və altında imzaları olan şəxslər tərəfindən imzalanmışdır.

Türkiyə Respublikası
Hökuməti adından

Nurəddin CANIKLI
Milli Müdafiə Naziri

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

Zakir HƏSƏNOV
Müdafiə Naziri

